

Київський національний університет театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого

Факультет театрального мистецтва

Кафедра театрознавства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
наукової роботи

Ірина ЯН

2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФІЛОСОФІЯ ТА СЕМІОТИКА НЕЄВРОПЕЙСЬКОГО
СЦЕНІЧНОГО МИСТЕЦТВА

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти третій (освітньо-творчий)

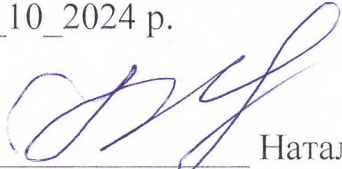
спеціальність 021 Аудіовізуальне мистецтво та виробництво

освітньо-творча програма Аудіовізуальне мистецтво та виробництво
(назва освітньої програми)

Розробник: АНГЕЛОВА Ангеліна Олегівна, доктор філософських наук, доцент

Викладачі: АНГЕЛОВА А. О., доктор філософських наук, доцент

РПНД розглянуто і затверджено на засіданні кафедри
театрознавства
протокол № 9 від «16»_10_2024 р.

Завідувач кафедри Наталія Владимірова
(підпис)

РПНД погоджено з гарантом освітньо-творчої програми

Доцент Сергій Марченко
(підпис)

16_10_2024 р.

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р.
Завідувач кафедри _____, протокол №__ від «__»__20__

На 20__/20__ н.р.
Завідувач кафедри _____, протокол №__ від «__»__20__

На 20__/20__ н.р.
Завідувач кафедри _____, протокол №__ від «__»__20__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма навчання		
	денна	заочна	
Характеристика навчальної дисципліни	<i>Вибіркова</i>		
Курс	2	2	
Семестр	4	4	
Кількість кредитів -	3	3	
Загальний обсяг годин -	90	90	
Розподіл годин за видами аудиторних занять та самостійної роботи	Лекційні		
	20		6
	Семінарські		
	Практичні		
	10		4
	Індивідуальні		
	Лабораторні		
Самостійна робота			
	60	80	
Вид підсумкового контролю	<i>залік</i>	<i>залік</i>	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є здобуття фахових компетентностей у процесі вивчення курсу «Філософія та семіотика неєвропейського сценічного мистецтва», що конкретизується у наступних завданнях:

- аналізувати процеси та явища сценічного мистецтва неєвропейських культурних регіонів з використанням знань теорії та історії театру,
- досліджувати та рецензувати твори світового сценічного мистецтва
- аналізувати художньо-стилістичні особливості зарубіжної театральної культури в сучасному театральному контексті,
- відстежувати процес формування естетично-ціннісних орієнтирів фундаторів і діячів різних національних театрів.

Очікувані результати навчання (ПРН) за дисципліною: у результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

ПРН 03. Уміння вільно вести іноземною мовою бесіду-діалог за фахом, перекладати фахові тексти без словника, відтворювати результати власних наукових досліджень у текстах іноземною мовою.

ПРН 8. Розумітися на філософських аспектах пізнання закономірностей наукової і художньої творчості; основних тенденціях розвитку історії мистецтва, науковій мистецтвознавчій термінології у царині аудіовізуального мистецтва та виробництва.

знати:

- напрямки, концептуальне підґрунтя та естетичні особливості неєвропейського сценічного мистецтва;
- семантику сакрально-ритуальних форм традиційного мистецтва, їх відтворення у сучасній сценічній творчості;
- особливості організації театральних вистав у різних культурно-історичних епохах та регіонах.
- різні етапи історичного розвитку зарубіжного театру; - механізми взаємодії зарубіжного театального мистецтва міжкультурному суспільному просторі;
- характер впливу колоніальної політики на розвиток неєвропейського сценічного мистецтва;
- принципи співвідношення загальносвітових та національних культурних процесів

вміти:

- осмислювати тенденції сучасних світових театральних процесів у широкому соціокультурному контексті;
- адекватно оцінювати своєрідність театального мистецтва різних країн і регіонів світу, визначати належне місце того чи іншого напрямку в міжкультурному просторі;
- аналізувати геокультурні особливості театального мистецтва, зокрема, етнічні, релігійні, історичні фактори виникнення різних театральних шкіл;
- розуміти специфічну символіку та філософську основу різних локальних театральних шкіл і напрямків;
- здійснювати аргументований критичний аналіз різноманітних творів світового сценічного мистецтва.

володіти:

- навичками формування психологічно-безпечного середовища у професійній діяльності;
- навичками міжкультурної взаємодії з урахуванням різноманітності культур
- навичками аналізу соціального впливу міжнародних театральних проєктів, їхнє сприяння позитивним взаємодіям людей різних національностей, культур і релігій, толерантності, розумінню і взаємній повазі.

3. Програма навчальної дисципліни

Пояснювальна записка

Курс «Філософія та семіотика неєвропейського сценічного мистецтва» входить у перелік професійно-орієнтованих дисциплін, вивчення якого пропонується як вибірковий компонент освітньо-наукової програми. Концептуальною основою курсу є відхід від європоцентричного погляду на театральне мистецтво. Його вивчення розкриває в історичній ретроспективі зародження та розвиток театального мистецтва у різних культурних регіонах світу.

Сучасні культурно-цивілізаційні процеси стимулюють вирішення цілої низки завдань щодо творення, збереження, поширення та засвоєння духовних набутків різних національних культур. У зв'язку з цим особливої актуальності набувають проблеми мистецтвознавчого осягнення сценічного мистецтва різних країн і народів світу як в далекому історичному минулому, так і в новий та новітній часи. Наявність певної європоцентричної тенденції до складання навчальних програм, планів та підручників з мистецтвознавчих дисциплін спонукає вносити певні корективи щодо навчального процесу та ставити питання про вивчення мистецьких вишак тих курсів, що відображають особливості національних образів художньої картини цілого світу в усьому жанрово-видовому розмаїтті сценічного мистецтва. Відхід від європоцентричного розуміння театральних процесів особливо актуальний для підвищення кваліфікації здобувачів третього рівня вищої освіти, які, в силу своєї професійної діяльності, залучені до створення міжнародних проектів та спрямовують свої зусилля на розвиток українського сценічного мистецтва в широкому світовому контексті.

Програму курсу «Філософія та семіотика неєвропейського сценічного мистецтва» укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати здобувач відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу з дисципліни, необхідне методичне забезпечення, складові й технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Модуль 1.

Предмет, завдання і методологія дисципліни

Тема 1. Європоцентризм як застарілий підхід до дослідження театрального мистецтва.

Предмет, завдання та основні категорії курсу. Специфіка національного менталітету та розвиток регіональних форм театру. Новаторсько-прогресивний та традиційний («непрогресивний») шляхи розвитку театрального мистецтва. Образ Західної цивілізації, становлення сучасної європейської цивілізації і колоніальна інтерпретація альтернативних форм культури.

Україна на ментальній мапі Європи та світу. Світові горизонти українського театрального мистецтва, руйнація імперських і радянських стереотипів про його тотальну залежність від російської культури. Світовий контекст розвитку українського театру. Зв'язок українського сценічного мистецтва з театральною діяльністю українських діаспор.

Тема 2. Методологія вивчення національних образів театрального мистецтва.

Дослідження світової театральної культури І. Франком, Л. Українкою, вітчизняними театрознавцями та культурологами. Г. Гачев та його роздуми про національні образи світу. Концепція етносценології Ж.М. Прадье. Роль релігії в становленні та розвитку театрального мистецтва. Обрядові витоки театрального мистецтва. Сакрально-ритуальний театр.

Соціокультурні особливості, жанрова специфіка та морфологія сучасного театрального мистецтва. Національні форми театру. Проблема збереження унікальної самобутності народного та національного театру в умовах світової глобалізації та інтеграції. Індустріально-урбаністичні форми фольклорного театру. Трансформації традиційних видовищних форм у сільській місцевості.

Проблема декультуризації сучасного традиційного та народного театру – втрата релігійних, соціальних та утилітарно-магічних функцій, десакралізація, штучна стилізація, тиражування, комерційне відтворення унікальних видовищних форм. Поява нових розважальних форм народного театру. Феномен напівпрофесійного народного мистецтва, професіоналізація художньої діяльності

представників фольклорного мистецтва. Художня діяльність самодіяльних колективів. Проблеми систематизації та мистецтвознавчого аналізу сучасного національного фольклорного театру.

Модуль 2.

Особливості театрального мистецтва Азійсько-Тихоокеанського регіону.

Тема 3. Схід та Захід як різні соціокультурні та цивілізаційні типи. Театр Індії та Ірану

Система культуротворчих антиномій західної та східної культури: раціональність – інтуїтивізм, індивідуалізм – колективізм, демократія – деспотизм, динамізм – стабільність, модернізація – традиційність. Образ світу та людини, характер історичного розвитку, релігії та ціннісні орієнтації. Ритуальне підґрунтя та сакральні функції Східного театру. Специфіка системи учнівства.

Світоглядна основа індійського театру. Геокультурні особливості індійського регіону. Етнічний склад та становий розподіл індійського суспільства. Світоглядна концепція індуїзму. Виникнення буддизму, його вплив на розвиток народного мистецтва. Мусульманські тенденції в народному мистецтві Індії. Занепад індійської культури за часів Британського правління.

Давньоіндійська міфологія та література, епос, лірична поезія як сюжетна основа традиційного театру. Еротичні мотиви індійського народного мистецтва, тантризм. Сакрально-релігійна символіка індійського танцювального мистецтва.

Санскритська драма. «Натяшастра» як найдавніший трактат про театр. Вчення про енергію «раса», порівняння трактату з «Поетикою» Аристотеля. Зороастрійські та ісламські ритуали в Ірані, світські видовищні форми.

Тема 4. Театральне мистецтво Японії, Китаю.

Особливості театрального мистецтва сучасного та стародавнього Китаю. Традиційний театр Китаю. Іанський народний та куньшанський аристократичний театр. Вистави-цикли та «театр на килимі». Системи ампула та символіка. Пекінська опера. Конфуціанство, даосизм, чань-буддизм як концептуально-релігійна основа китайського мистецтва. Вчення фен-шуй про гармонічні архітектурні форми та облаштування сценічного простору. Мистецтво каліграфії та живопис, їх вплив на театральну естетику.

Геокультурні особливості Японії. Особливості світовідчуття та релігія (синтоїзм та дзен-буддизм). Естетичні принципи японського мистецтва. Театральне мистецтво Японії. Японська традиційна література, живопис та каліграфія та їхній вплив на сценічне мистецтво. Ікебана та садово-паркове мистецтво та сценографія японського театру. Синтоїстсько-буддистський середньовічний містеріальний театр масок Но (Ногаку). Церемоніальний характер вистав. Міський театр пізнього середньовіччя Кабукі. Ляльковий театр Дьорурі.

Східні моделі театрального мистецтва ХХ століття.

Тема 4. Театральне мистецтво В'єтнаму та Кореї.

Конфуціанство, буддизм, даосизм як важелі світоглядного впливу культури В'єтнаму та Кореї. Театральне мистецтво В'єтнаму. Традиційні придворний театр Туонг та народний театр Тео. Ритуальний ляльковий театр на воді. Колоніальний період. Ханойський оперний театр. Театральне мистецтво ХХ ст.: сучасна фольклорна опера Кайлионг, розмовний театр Кітьной.

Старовинні форми театрального мистецтва Кореї: ритуальні вистави «тхальчхум», шаманські церемонії кут, національна опера «пхансори». Театри європейського зразка початку ХХ ст. Діяльність спільноти Тховольхве у 1920-х рр. Ляльковий театр у Кореї. Національний театр 1950-х рр.: фундація Рокфеллерів і американський вплив (мюзикли та драматичні вистави). Агітаційний театр Північної Кореї.

Модуль 3.

Театр Близького Сходу та Центральної Азії

Тема 6. Театр та арабо-мусульманська культура

Передумови формування арабо-мусульманської культури. Етнічні та географічні особливості регіону. Світоглядна концепція ісламу: поляризація духовного та матеріального начал, уявлення про космос як ієрархічну структуру, розум як основу світобудови, аллаха як єдиний центр Всесвіту. Образ людини в ісламській традиції. Коран – головна пам'ятка арабо-мусульманської культури. Заборона візуалізації живих істот у мусульманському мистецтві. Рослинні, лінійно-геометричні та епіграфічні орнаментальні композиції арабесок. Арочно-купольна монументальна архітектура Арабського Сходу. Мусульманська мечеть як образ райського саду. Садово-паркове мистецтво.

Літературні пам'ятки арабського світу «Тисяча і одна ніч», «Книга пісень» («Кітаб аль-агані») та їх вплив на світове театральне мистецтво.

Театральність монологів мандрівних оповідачів у культурі ісламу. Суфійські традиції та їх вплив на театральність. Моулявійські дарвіші: медитаційний театр в ат-Тасаввуф.

Ритуальна агіографія вистав тазіє. Театр ляльок. Театр тіней (турецький театр Карагьоз). Комічні видовища тамаша.

Театральні форми мистецтва Давнього Єгипту, їхній вплив на розвиток культури Північної, Східної та Західної Африки.

Тема 7. Театральне мистецтво Центральної Азії

Комічні вистави вуличних народних театрів Середньої Азії «масхарабоз» и «кізікчи». Театральні елементи творчої діяльності народних казкарів і поетів-імпровізаторів. Становлення професійного театру Казахстані, Узбекистані, Таджикистані, Киргизстані, Туркменістані. Просвітницький рух (джадідізм) в Узбекистані та організація перших професійних труп. Театральна майстерня «Ескі Масджид» («Стара мечеть»). Тематика взаємодії християнської та ісламської культур у репертуарі театру. Діалог сценічних культур народів Середньої Азії та Кавказу.

Модуль 4.

Театральне мистецтво Африки, Австралії і Океанії

Тема 8. Австралійський театр, його вплив на регіональне та світове мистецтво.

Історичні особливості розвитку австралійської культури. Колонізація континенту та проблема збереження культури автохтонного населення.

Церемоніальні танці короборі корінних австралійців. Європейська експансія, британські традиції театрального мистецтва. заснування Королівського театру у 1837 р. Золота лихоманка та будівництво театральних споруд у різних австралійських містах. Театральне мистецтво ХХ ст. Синтез європейської та туземної хореографії в балетних постановках Джона Антілла. Розвиток театральної освіти: Національний інститут драматичного мистецтва (рік заснування 1958). Австралійський балет засновниці Дам Пеггі ван Праа (1962 р.). Акторська діяльність Баррі Хамфріса (образи Едни Евередж і Леса Патерсона). Театральна компанія «Белл Шекспір». Елементи архаїчної культури в творчості сучасних австралійських митців.

Головні риси мистецтва Океанії. Міфологія та вірування, звичаї, традиції та ритуали народів Океанії, Меланезії та Полінезії.

Тема 9. Театральне мистецтво Субсахарської Африки

Особливості формування, історія та методи дослідження культури Чорної Африки. Концепція «негритюду»: Л. Сенгор про виключну самотність та месіанську роль негроафриканської культури. Антропологічна типологія африканських народів та геокультурні регіони «чорного континенту». Релігійні вірування та міфологія. Місіонерство та своєрідність трансформації християнства в південному та центральному регіонах.

Загальна характеристика африканського мистецтва. Традиційно-історичне та сучасне мистецтво. Синкретизм та ритуальна основа музичних, театральних та хореографічних форм мистецтва. Вокальне та виконавське мистецтво народів Африки, його танцювально-пісенні модифікації.

Мистецтво країн Західної Африки (Гана, Малі, Нігер, Судан). Мистецтво Сахари та бушменів. Особливості народного мистецтва Центральної та Південної Африки. Ритуальні танці та сільські імпровізаційні вистави мешканців Центральної Африки. Театр маріонеток та вплив культури ісламу.

Розвиток і ідеологія театального мистецтва білих колоністів у ПАР. Франкомовний місіонерський театр Західної Африки. Нігерійська опера йоруба. Самодіяльний театр Гвінеї К. Фодеби (1950-ті рр.).

Модуль 5.

Театральне мистецтво Північної та Південної Америки

Тема 10. Театральні форми Мезоамерики до XVIII ст.

Культурно-історична типологія латиноамериканського мистецтва. Расове змішування та формування нових етнічних груп як фактор виникнення оригінальних культурних форм. Геокультурна різноманітність регіону та проблема культурного синкретизму. Романські мови та католицька релігія як об'єднуючий фактор культурного розвитку країн Латинської Америки. Африканізм та його роль в латиноамериканському культурному процесі.

Своєрідність культури доколумбових цивілізацій. Мистецтво інків, майя, ацтеків. Ритуальний театр доколумбової доби. Мисливські та землеробські обряди. Сільський театр Гватемали та Колумбії. Пам'ятки індіанської драматургії інків: епічна драма «уанка», побутові п'єси «аранвай» (кечуанська уанка «Апу-Ольєнтай», аранвай «Утхка-Павкар», «Сурімана»). Драматургія індіанців майя Рабіналь Ачі.

Театральне мистецтво доби колонізації. Колоніальний період. Діяльність ордену єзуїтів в Мезоамериці. Шкільний театр. Трансформація жанрів іспанського театру. Теологічна драма ауто сакраменталь. Драматургія Жозе ді Аншьєти (1534-1597). Креольський театр XVI-XVII ст.ст. Поява карнавального майданного театру Бразилії (XVIII ст.).

Тема 11. Театр Латинської Америки XIX-XX ст.

Музичний театр Аргентини: жанри сарсуела, тонаділья, сайнете, мелодрама. Нові жанри аргентинського театру XIX ст.: музичний фарс бурлетта, драматургія скотоводів гаучо, історична драма як синтез європейського класицизму та індіанського мистецтва.

Політичний театр у Мексиці та Колумбії початку XX ст. Авангардні експерименти 1920-х р. Американізація культури під впливом поширення кіномистецтва. Театральна революція 1960-70-х рр. Творча діяльність колумбійського драматурга і режисера Е. Буенавентури. Сучасні тенденції розвитку театального мистецтва в регіоні.

Тема 12. Специфіка розвитку театального мистецтва в США.

Складні історичні умови формування північноамериканської культури. Асиміляція культури аборигенів, європейських традицій білих поселенців та африканської культури.

Культурні традиції автохтонного індіанського населення: звичаї та вірування, ритуали, міфологія, декоративне-прикладне мистецтво.

Особливості функціонування художньої культури афроамериканських верств населення: вірування, міфологія, усна народна творчість. Формування стилістики музичного негритянського фольклору, виникнення джазової музики.

Ментальні особливості білих колоністів (індивідуалізм та корпоративне мислення, прагматизм, консерватизм та певна естетична обмеженість кругозору, релігійні та сімейні цінності) та специфіка їх проявлення в мистецькій сфері. Особливості формування

декоративно-прикладного, музичного та зображального мистецтва. Естетична діяльність непрофесійних народних художників – лімнерів.

Ритуальний театр індіанців Північної Америки. Колоніальний театр іспанців і англійців. Театральна труппа Льюїса Халлама. Політична боротьба та її вплив на ідеологічний зміст театральних вистав XIX ст. Феномен плавучого театру. Вікторіанський бурлеск та його критика. Театральні типи: янки, негр, індіанець. Театр американських діаспор. Християнська тематика пес про мормонів, ірландців-католиків.

Стиль американського реалізму у театрі після Громадянської війни (з 1865 р.)

Театр початку XX ст. Театр водевіля. Вплив кінематографа на театральне мистецтво. Зрілість американської драматургії 1920-30-х рр. Активний розвиток афроамериканського театру після 1940-х рр.

Тема 13. Театр Канади.

Специфіка формування та функціонування художньої культури Канади. Народне мистецтво жителів північних регіонів країни. Аборигени Північної Америки. Основні мовні спільності (ескімосько-алеутська, атанакська, алгонкіно-вакашська та ін. родини). Господарсько-культурні типи до європейської колонізації. Арктичні мисливці та рибалки, лісові мисливці, землероби. Збереження та розвиток національних традицій української діаспори в Канаді. Український театр в Торонто: драматичний театр («Заграва»).

Франкомовний театр. Гастролі професійних труп з Великобританії. Монреаль як театральна столиця Канади. Любительські та студентські театри. Харт хаус тизтр при Університеті Торонто. Театр української діаспори.

Модуль 6.

Театральне мистецтво та глобалізація

Тема 14. Пошуки європейських і американських режисерів нових тем та ідей за межами західної культурної традиції.

Рух до універсалізму як один з найважливіших атрибутів мистецтва XX–XXI ст.ст. Інтерпретаційна гра з епохами театральної історії, з неєвропейським епосом та драматургією минулих століть. Посилення процесу глобальної культурної інтеграції.

Театральні дослідження Є. Гротовського, М. Бежара, П. Брука. Інсценування «Махабхарати», «Орестеї», «Персів». Зустріч архаїчного Сходу з античним Заходом на театральних підмостках XX століття. Формування нового типу всесвітнього театального мистецтва.

Поява багатонаціональних акторських труп (Міжнародний Центр Театральних досліджень під керівництвом П. Брука). Звернення до культурних традицій екзотичних племен Африки та Азії. Антропологізація театру та літератури. Театр та ритуал. Східні риси французького «Театру дю Солей» Аріани Мнушкіної («Барани на греблі», «Чингісхан», «Месфісто», «Рада птахів»).

Тема 15. Глобалізаційні процеси та роль інформаційних технологій у розвитку світового театального мистецтва.

Зміна характеру функціонування культури як результат винаходу та поширення кіно, телебачення та ПК. Збільшення діапазону системи аудіовізуальної комунікації завдяки синтезу відео- та комп'ютерної техніки. Вплив нових потоків мультимедіа-інформації на регіональні традиції театального мистецтва.

Театр та Інтернет (глобальна доступність до поточного репертуару, оцифрованих шедеврів світового театального мистецтва, обговорення вистав у міжнародних фан-спільнотах, у середовищах критиків, культурологів і театрознавців). Інформаційна культура сучасного театального діяча: перегляд театральних постановок в мережі Інтернет і на DVD; участь у міжнародних Інтернет-конференціях і семінарах. Ознайомлення з рецензіями та статтями театральних критиків. Бібліотеки п'єс та вистав в Інтернеті.

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Практичні заняття планом не передбачені	
2		

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Театральне мистецтво Японії, Китаю.	2
2	Австралійський театр, його вплив на регіональне та світове мистецтво.	2
3	Театр Латинської Америки XIX-XX ст.	2
4	Специфіка розвитку театрального мистецтва в США.	2
5	Пошуки європейських і американських режисерів нових тем та ідей за межами західної культурної традиції.	2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Лабораторні заняття планом не передбачені	
...		

8. Самостійна робота

№	Назва теми	Кількість годин (стаціонар)
1	Спільні риси кіно-театральної естетики жанру хуанмей (зробити у вигляді таблиці або схеми довільного формату, на прикладі співставлення конкретної опери та кінофільму).	4
2	Основні змістовні лінії і ідейно-художні характеристики давньоіндійського епосу «Махабхарата» та його відтворення Пітером Бруком (здійснити письмовий аналіз, 3–5 стор.).	4
3	Облаштування театрального приміщення театру Но та Кабукі (створити схеми-малюнки, виявити відмінності з поясненням причин).	4
4	Гастрольна діяльність Мея Ланьфаня та його вплив на популяризацію Пекінської опери в світі.	4
5	Вплив естетики японського театру на творчість Вс. Мейерхольда.	4

6	Східна езотерика в режисурі Л. Курбаса.	4
7	Міф та ритуал у крющотичному театрі Антонена Арто.	4
8	Технології східних практик у режисерських пошуках XX ст.	4
9	Неєвропейський досвід підготовки акторів (акторські школи Далекого сходу, суфійських орденів, практика учнівства).	4
10	Театральне мистецтво Африки	4
	Разом	40

9. Індивідуальні науково-дослідні завдання

Назва	План
ІНДЗ-1 «Санскритська драма» (10 годин)	Особливості індуїстського світогляду та його вплив на формування театрального мистецтва. Основний конфлікт, коло тем і образів санскритської драми. Специфіка виконавської майстерності, театральне обладнання і театральна стилістика видовищ.
ІНДЗ-2 «Конструктивні форми архітектури та облаштування театральної сцени європейської та східної традицій» (10 годин)	Сакральний простір ритуального театру далекосхідного типу. Устрій європейського театрального приміщення і сцени XVI-XVII ст. Опис устрою ренесансної сцени у Серліо і «Олімпійський театр» Палладіо. Порівняльний аналіз двох підходів до облаштування театральної сцени

10. Методи навчання

Педагогічні:

- вербальний: лекції, пояснення, коментарі, обговорення, навчальні дискусії;
- наочний: перегляд документації, демонстрація ілюстрацій, відеоматеріалів;
- аналітичний: робота з літературою, аудіо-відеоматеріалами;
- проблемний: визначення і вирішення проблемної ситуації.

Мистецтвознавчі:

- історико-типологічний,
- історико-стильової реконструкції,
- жанрового аналізу,
- стилістичний,
- інтерпретаційний.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною шкалою.

Поточне оцінювання роботи здобувачів впродовж семестру відбувається за допомогою експрес-опитувань з актуальної теми, доповідей семінарах, аналізу різних творів сценічного мистецтва. Форма підсумкового контролю успішності засвоєння матеріалу – модульний контроль та іспит.

Засоби діагностики успішності навчання:

- робота під час семінарських занять (відповіді, доповнення, фронтальне опитування);
- письмове тестування під час проведення семінарських занять;
- перевірка самостійної роботи студентів (анотацій до запропонованої додаткової літератури для поглибленого вивчення окремих питань, фільмографічних переліків з драматичних творів, екранізованих у різних кіноверсіях);
- перевірка творчих завдань, зокрема написання за наданим планом театрознавчих рецензій на відвідані вистави;
- ознайомлення з конспектами лекцій;
- письмові модульні ІНДЗ (індивідуальні науково-дослідні завдання);
- підсумковий контроль – іспит.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності

Контроль за виконанням індивідуальних науково-дослідних завдань (ІНДЗ)

Індивідуальна науково-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності здобувача, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу з навчальної дисципліни.

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Філософія та семіотика неєвропейського сценічного мистецтва» – це вид науково-дослідної роботи, що містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми курсу, що виконується на основі знань, умінь та навичок, набутих під час лекційних, семінарських, практичних занять і охоплює кілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ, вимоги до них та оцінювання:

- повідомлення з теми, рекомендованої викладачем;
- наукове дослідження у вигляді реферату чи контрольної роботи.

Орієнтовна структура ІНДЗ

Освітньо-творче завдання у вигляді *курсowego проекту*: аналіз режисерської концепції вистави, створеної за мотивами тієї чи іншої театральної традиції.

Наукове дослідження у вигляді *реферату*: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел.

Індивідуальне завдання у вигляді *контрольної роботи*: вступ, виклад основного змісту, висновки, список використаних джерел.

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, що враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Філософія та семіотика неєвропейського сценічного мистецтва».

12. Розподіл балів, які отримують аспіранти (Усього – 100 балів)

Виконання ІНДЗ, аудиторна та самостійна робота																		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	ІНДЗ-1	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	ІНДЗ-2	Іспит	Сума
4	4	4	4	4	4	4	4	10	4	4	4	4	4	4	4	10	20	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

90–100–А відмінно — вичерпна і розгорнута відповідь на питання з аналізом сучасних літературних джерел, з посиланням на інноваційні технології, досвід провідних вітчизняних і зарубіжних митців. Демонстрація високого рівня виконання пошуково-дослідницьких завдань, навичок в аналізі історії театру та сучасних театральних процесів.

82–89–В добре — ґрунтовна відповідь на питання з аналізом літературних джерел, творчого доробку провідних митців. Демонстрація якісного рівня виконання пошуково-дослідницьких завдань, в аналізі історії театру та сучасних театральних процесів.

74–81–С добре — повна відповідь на питання з посиланням на літературні джерела, творчий доробок провідних митців. Демонстрація достатнього рівня виконання пошуково-дослідницьких завдань, навичок в аналізі історії театру та сучасних театральних процесів.

64–73–D задовільно — відповідь на питання в необхідному обсязі без посилань на літературні джерела і творчий доробок митців, окремі неточності, їх виправлення за допомогою викладача. Демонстрація посереднього рівня виконання пошуково-дослідницьких завдань, навичок в аналізі історії театру та сучасних театральних процесів.

60–63–E задовільно — відповідь на питання в мінімально допустимому обсязі, значні неточності, їх виправлення за допомогою викладача. Демонстрація граничного рівня виконання пошуково-дослідницьких завдань, навичок в аналізі історії театру та сучасних театральних процесів.

35–59–FX незадовільно (з можливістю повторного складання) — відповідь на питання в недостатньому обсязі, грубі помилки, неспроможність їх виправлення за допомогою викладача. Демонстрація низького рівня виконання пошуково-дослідницьких завдань, недостатня сформованість навичок в аналізі історії театру та сучасних театральних процесів.

0–34–F незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни) — відповідь на питання на рівні елементарного розпізнання, неможливість відтворення навчального матеріалу на репродуктивному рівні. Неспроможність виконання пошуково-дослідницьких завдань, відсутність навичок в аналізі історії театру та сучасних театральних процесів.

13. Методичне забезпечення

Контрольні питання

1. Якими є ритуальні витоки театального мистецтва?
2. Які особливості акторського мистецтва в японському театрі «Кабукі» та «Но»?
3. Яке місце у сучасному світовому театрі посідає звернення до традицій неєвропейського ритуального театру?
4. Що досліджує Пітер Брук у створеному ним Міжнародному Центрі Театральних Досліджень?
5. Які риси східного театру присутні у творчості французького режисера Аріани Мнушкіної? Як вона вирішує проблеми зближення Сходу та Заходу у театральному мистецтві?
6. Яке місце займає культурні традиції племен Африки та Азії у розвитку сучасного театру?
7. Який вплив мають потоки інформації на розвиток театального мистецтва в різних регіонах світу?
8. Які можливості відкриваються перед діячами театального мистецтва Африки та Азії з розвитком інформаційної культури та комп'ютеризації?
9. Як формувався специфічний театральний простір Канади?
10. Чому західних режисерів приваблюють різноманітні форми етнічного театру?
11. Як впливають глобалізаційні процеси та інформаційні технології на розвиток національних театрів?
12. Як вплинуло сценічне мистецтво корінних народів Америки на театральну культуру континенту?
13. Чим відрізняється сценічне мистецтво Субсахарської Африки? Як вплинула політика колонізації на формування професійного театру Чорної Африки?
14. Як формувалась австралійська театральна школа?
15. Як вплинули світоглядні постулати ісламу на театральне мистецтво азійських країн?

Робота над поняттєво-категоріальним апаратом.

Дати визначення наступним термінам і поняттям:

сакральний простір, театральна архітектура, символізм, катарсис, реміфологізація мистецтва, ритуальний театр, фольклорні традиції, знакова система, семантика кольорів, симультанні декорації, герменевтика, саторі, мітіюки, етносценологія, імпровізаційне дійство, сакральний час, міфологічний сюжет, глобалізація, традиційна та новаторська культура, цивілізація, архетип, міфологема, кроскультурний сюжет.

14. Рекомендована література

Базова

1. Arthur Hornblow. A History of the Theatre in America (англ.) Art & Life. 1920. Vol. 11, iss. 8. doi:10.2307/20543161.
2. The Black Dramas of the American Negro Theatre. The American Negro Theatre and the Long Civil Rights Era. University of Iowa Press. С. 43–70.
3. Berthold Margot. History of World Theater: From the Beginnings to the Baroque 528 p.
4. Hardison Londre, Felicia. The History of World Theater New York, NY, 621 p.
5. Василенко, Р. Життя в гримі та без (шляхами діаспори) [Текст] : мемуари, поезії, публіцистика; Торонто - Київ, 1997-1999 / Р. Василенко. К. : Рада, 1999. 628 с.
6. Веселовська Г. Проблема знаку в театральному мистецтві. Вісник Львівського університету. Вип. 4. Львів, 2004. С. 3–10.
7. Бальме К. Вступ до театрознавства. Львів: ВНТЛ-Класика, 2008. 269с.
8. Баррі П. Вступ до теорії. Літературознавство та культурологія. – Київ, 2008.
9. Ділі Дж. Основи семіотики. Львів, 2000.
10. Театр: історія, теорія, практика. Львів, 2013.
11. Дмитрова, Л. Підручна книга з історії всесвітнього театру [Текст] : Вип. 1 / Л. Дмитрова. Л. : Державне видавництво України, 1929. 471 с.
12. Дятчук В.В., Барабан Л. І. Український тлумачний словник театральної лексики. Всеукраїнське тов-во «Просвіта» ім. Т.Шевченка, Ін-т Мови НАН України. К.: Просвіта, 2002.
13. Клековкін О. Сакральний театр: Генеза. Форми. Поетика: Структурно-типологічне дослідження: Монографія. К.: КДІТМ ім. Карпенка-Карого, 272 с.
14. Паві П. Словник театру. Львів, 2007. 640 с.
15. Стайн Дж. Сучасна драматургія в історії та театральній практиці. У 3-х кн. Львів, 2003.

Допоміжна

1. Барба Евдженіо. Паперове каное: Путівник по театральній антропології / Пер. с англ. М. Шкарабана. Літопис (Мистецтво театру). Л. 2001. 286 с.
2. Владимірова Н.В. Історія театру Західної Європи і США. Програма-конспект для вищ. навч. закл. культури і мистецтв. Ч.1., Львів, 2005.
3. Герасимова-Персидская Н. Музыка. Время. Пространство. К.: Дух і літера, 2012. 408 с.
4. Дмитрова Л. Підручна книга з історії всесвітнього театру. Львів, 2004.

15. Інформаційні ресурси

1. Театральна риболовля. Блог про театральне життя України <http://www.t-fishing.co.ua/>
2. Open Theatre <https://opentheatre.net/>
3. World Theatre Map <https://howlround.com/world-theatre-map>
4. The world theatre <https://www.theworldtheatre.org/>
5. My Codeless Website <https://mycodelesswebsite.com/theatre-website/>
6. Pangea world theater <https://www.pangeaworldtheater.org/>
7. African Theatre Association <http://africantheatreassociation.org/>
8. Iroko theatre company <https://www.irokotheatre.org.uk/>
9. Proudly asian theatre <http://www.proudlyasiantheatre.com/>